

INFORMATOR WYDZIAŁOWY

Wydział Matematyki i Informatyki UAM, ul. Matejki 48/49, 60-769 Poznań

maj 1997

Na posiedzeniu Rady Wydziału w dniu 9.05.1997 odbyła się dyskusja nad problemami szkolnictwa wyższego wymagającymi rozwiązań na drodze uregulowań prawnych. Jej podstawą był odpowiedni dokument opracowany przez Senacką Komisję d/s Rozwoju UAM pracującą pod kierunkiem prof. dra hab. Jerzego Kaczorowskiego.

★ ★ ★ ★ ★

Rada Wydziału na posiedzeniu w dniu 9.05.1997 zaopiniowała pozytywnie wniosek zgłoszony przez prof. dra hab. Juliana Musielaka o wystąpienie do władz miasta z propozycją nadania jednej z ulic Poznania nazwy Profesora Władysława Orlicza. Zgłoszono jednocześnie sugestię, że nazwę tę mogłaby otrzymać jedna z ulic na Morasku, gdzie powstaje nowy campus uniwersytecki.

★ ★ ★ ★ ★

Na tym samym posiedzeniu Rada Wydziału zaopiniowała pozytywnie wniosek Rady Wydziału Filologii Polskiej i Klasycznej UAM o nadanie prof. drowi hab. Jerzemu Łanowskiemu, filologowi klasycznemu z Uniwersytetu Wrocławskiego, doktoratu honoris causa UAM.

★ ★ ★ ★ ★

Rada Wydziału dokonała też wyboru tematu wykładu habilitacyjnego dr Joanny Jędrzejowicz oraz dra Wojciecha Kordeckiego. Dr J. Jędrzejowicz zaproponowała następujące tematy: 1. Obliczenia deterministyczne a niedeterministyczne, 2. Charakterystyka logiczna klas języków formalnych, 3. Problem osiągalności dla sieci Petri. W wyniku głosowania wybrano temat 1. Dr W. Kordecki zaproponował następujące tematy: 1. Wielomiany Tutte'a, 2. Zbieżność normalna — metoda Steina, 3. Obliczenia i oszacowania niezawodności systemów. W głosowaniu wybrano temat 3.

★ ★ ★ ★ ★

Rada Wydziału na posiedzeniu w dniu 9.05.1997 powołała Komisję Rekrutacyjną na studia doktoranckie matematyki na rok akademicki 1997/98 w następującym składzie: Dziekan prof. dr hab. Michał Karoński, prof. dr hab. Roman Taberski, prof. dr hab. Jerzy Kaczorowski, prof. dr hab. Maciej Wygrałak i dr Wiesław Kurc.

★ ★ ★ ★ ★

Rada Wydziału zaopiniowała pozytywnie wnioski prof. dra hab. Jerzego Kąkola i prof. dra hab. Ireneusza Kubiaczyka o przedłużenie zatrudnienia na stanowisku profesora nadzwyczajnego na naszym Wydziale na czas nieokreślony.

★ ★ ★ ★ ★

Rada zaopiniowała pozytywnie wniosek dra Bogdana Szydły o przedłużenie zatrudnienia o 3 lata na stanowisku adiunkta na Wydziale.

★ ★ ★ ★ ★

Rada zaopiniowała również pozytywnie wniosek dra Yoichi Uetake o przedłużenie zatrudnienia na stanowisku adiunkta na 3 lata (cały etat) oraz wniosek dra Krzysztofa Bucholca o przedłużenie zatrudnienia na takim samym stanowisku (1/2 etatu) na 1 rok.

★ ★ ★ ★ ★

Rada Wydziału zaopiniowała pozytywnie wniosek prof. dra hab. Dobiesława Bobrowskiego i wniosek prof. dra hab. Romana Taberskiego o zatrudnienie w roku akademickim 1997/98 na naszym Wydziale na stanowiskach profesora zwyczajnego (w pełnym wymiarze — do 31.12.1997 i w niepełnym wymiarze — od 1.01.1998).

★ ★ ★ ★ ★

Rada Wydziału zaopiniowała pozytywnie wnioski prof. dr hab. Wandy Nowak, prof. dra hab. Włodzimierza Stasia, dr Anny Boruckiej-Cieśliewicz i dr Mirosławy Mikosz o zatrudnienie na naszym Wydziale w niepełnym wymiarze czasu pracy w roku akademickim 1997/98.

★ ★ ★ ★ ★

Rada zaopiniowała pozytywnie wnioski prof. dra hab. Tadeusza Batoga i prof. dr hab. Juliana Musielaka o obniżenie pensum dydaktycznego do 120 godzin.

★ ★ ★ ★ ★

Rada Wydziału zaopiniowała pozytywnie także wniosek dra Macieja Kandulskiego z Zakładu Teorii Obliczeń o przyznanie stypendium habilitacyjnego.

Z historii ...

50 lat temu, 2.03.1947 roku urodził się w Leningradzie Jurij Władymirowicz Matijasewicz. Matematyczne uznanie przyniosło mu rozwiązanie w roku 1970 dziesiątego problemu Hilberta brzmiącego następująco: „Niech dane będzie równanie diofantyczne o pewnej liczbie niewiadomych i o współczynnikach całkowitych. Znaleźć metodę, za pomocą której w skończonej liczbie kroków można rozstrzygnąć, czy ma ono rozwiązanie w liczbach całkowitych, czy nie ma.” Matijasewicz pokazał, że każda relacja rekurencyjnie przeliczalna na zbiorze liczb naturalnych jest diofantyczna, tzn. dla każdej relacji rekurencyjnie przeliczalnej $R \subseteq \mathbf{N}^n$ istnieje wielomian $p(x_1, \dots, x_n, y_1, \dots, y_k)$ o współczynnikach całkowitych taki, że

$$R(x_1, \dots, x_n) \equiv \exists y_1 \dots \exists y_k [p(x_1, \dots, x_n, y_1, \dots, y_k) = 0].$$

Matijasewicz udowodnił swoje twierdzenie wykorzystując pewne wcześniejsze wyniki M. Davisa, H. Putnama i J. Robinson. Twierdzenie Matijasewicza wraz z faktem, że istnieją relacje rekurencyjnie przeliczalne, które nie są rekurencyjne, prowadzi w konsekwencji do wniosku, że dziesiąty problem Hilberta ma rozwiązanie negatywne.

R.M.

Centralna Komisja do Spraw Tytułu Naukowego i Stopni Naukowych zatwierdziła stopień doktora habilitowanego nauk matematycznych w zakresie matematyki nadany przez naszą Radę Wydziału drowi Tomaszowi Kubiakowi.

★ ★ ★ ★ ★

Centralna Komisja rozpatrzyła też pozytywnie odwołanie dra Andrzeja Cegielskiego (z Politechniki Zielonogórskiej) i zatwierdziła stopień doktora habilitowanego nauk matematycznych w zakresie matematyki nadany mu przez naszą Radę Wydziału.

★ ★ ★ ★ ★

Prodziekan doc. dr hab. Magdalena Jaroszewska brała udział w *7th Annual Conference of the European Association of Deans of Science*. Konferencja odbyła się na Uniwersytecie Wrocławskim w dniach 30.04–4.05.1997. Tematem konferencji było finansowanie nauki, zarządzanie w nauce, w szczególności na wydziałach matematyczno-przyrodniczych w uniwersytetach oraz rola kobiet w nauce i zarządzaniu wydziałami uczelnianymi.

★ ★ ★ ★ ★

13.02.1997 zmarł w Moskwie Mark Aleksandrowicz Krasnosielski (ur. 27.04.1920), autor m.in. monografii *Convex Functions and Orlicz Spaces* (oryginał rosyjski: 1958, tłumaczenie angielskie: 1961).

★ ★ ★ ★ ★

Na Wydziale Matematyki i Informatyki działa Koło Naukowe Informatyków, którego opiekunem jest dr Wiesław Kurc, a przewodniczącym Marcin Gogolewski. Celem działalności Koła jest szerzenie i rozwijanie wiedzy studentów w zakresie różnych dziedzin informatycznych. W ramach Koła działają sekcja sieciowa i sekcja programowania w C++, ma powstać także sekcja zajmująca się programowaniem w Javie. Członkowie Koła zajmują się m.in. instalowaniem i konfiguracją systemu operacyjnego Linux i systemu sieciowego Novell 4.0. W najbliższym czasie staraniem członków Koła ma powstać studencka strona WWW, dzięki której studenci naszej uczelni będą mogli przeczytać ogłoszenia Władz Wydziału, recenzje filmów aktualnie wyświetlanych w poznańskich kinach, zamieścić własne ogłoszenia itp. W planach Koła Naukowego Informatyków przewidziany jest także wyjazd środowiskowy, w trakcie którego uczestnicy będą wygłaszać referaty o tematyce informatycznej oraz wymieniać się doświadczeniami.

★ ★ ★ ★ ★

Dnia 16.05.1997 odbyła się II Olimpiada Matematyczna studentów naszego Wydziału. Tegorocznymi zwycięzcami zostali: Andrzej Dudek (II rok), Joanna Polcyn (III rok) oraz Danuta Rutkowska (IV rok). Studenci ci będą reprezentować nasz Wydział na IV Międzynarodowej Olimpiadzie Matematycznej, która odbędzie się w Płowdiw.

★ ★ ★ ★ ★

Wydział nasz otrzymał dwa puchary za osiągnięcia w Dniu Sportu UAM: za pierwsze miejsce w punktacji międzywydziałowej kobiet w IV Biegu Wiosennym UAM oraz za pierwsze miejsce w klasyfikacji międzywydziałowej Mistrzostw UAM w pływaniu mężczyzn. Wielu naszych pracowników i studentów brało udział w grach i zespołowych (siatkówka, koszykówka) oraz w biegach, jeździe na nartach itp. Studium Wychowania Fi-

zycznego nie przesłało nam niestety dotąd dokładnych zestawień wyników.

★ ★ ★ ★ ★

W dniach 1–5.05.1997 dr hab. Maria Korcz przebywała na uniwersytecie w Osnabrück (RFN), gdzie brała udział w konferencji *Research on Mathematics Education*.

★ ★ ★ ★ ★

Prof. dr hab. Dobiesław Bobrowski i prof. dr hab. Roman Murawski brali udział w odbywającej się w dniach 5–9.05.1997 w Kołobrzegu XI Szkole Historii Matematyki.

★ ★ ★ ★ ★

W dniach 5–28.05.1997 prof. dr hab. Andrzej Ruciński przebywał w AT&T Laboratories w Murray Hill (USA), gdzie prowadził badania naukowe.

★ ★ ★ ★ ★

Prof. dr hab. Jacek Błazewicz oraz mgr Stanisław Gawiejnowicz brali udział w dniach 14–17.05.1997 w X Conference of European Chapter on Combinatorial Optimization w Tenerife (Wyspy Kanaryjskie, Hiszpania).

★ ★ ★ ★ ★

W dniach 2–5.06.1997 prof. dr hab. Michał Karoński przebywać będzie na uniwersytecie w Paderborn (RFN), biorąc udział w konferencji i prowadząc wykłady.

★ ★ ★ ★ ★

Prof. dr hab. Andrzej Ruciński w dniach 2–12.06.1997 przebywać będzie w Izraelu, gdzie na uniwersytetach w Tel-Aviv i Jerozolimie wygłosi wykłady.

★ ★ ★ ★ ★

W dniach 8–22.06.1997 prof. dr hab. Paweł Domański będzie prowadzić badania naukowe na uniwersytetach w Liège (Belgia) i w Oldenburgu (RFN).

★ ★ ★ ★ ★

Dr Artur Michalak w dniach 8–15.06.1997 w ramach współpracy naukowej przebywać będzie na uniwersytecie w Walencji (Hiszpania), gdzie wygłosi wykład.

★ ★ ★ ★ ★

W dniach 15–29.06.1997 prof. dr hab. Lech Drewnowski przebywać będzie na uniwersytetach w Sewilli i Madrycie (Hiszpania) prowadząc badania naukowe.

★ ★ ★ ★ ★

W dniach 11–18.05.1997 gościem Wydziału był prof. Rüdiger Braun (Universität Düsseldorf, RFN), który dnia 13.05.1997 wygłosił wykład zatytułowany *Surjectivity of partial differential operators and Phragmen-Lindelöf conditions*.

★ ★ ★ ★ ★

Dnia 23.05.1997 prof. Alexander Koldobsky (San Antonio, USA) wygłosił wykład *Applications of the Fourier transform to sections of convex bodies and to embeddings of Banach spaces in L_p* .

Informacja o Warsztatach Matematycznych dla młodzieży będącej pod opieką Krajowego Funduszu na Rzecz Dzieci.

Krajowy Fundusz na Rzecz Dzieci jest stowarzyszeniem społecznym mającym swą siedzibę w Warszawie. Powstał w 1981 roku z inicjatywy grupy osób, w tym, pełniącego do dziś z wielkim zapalem funkcję dyrektora Funduszu, pana Ryszarda Rakowskiego. Działania na rzecz pomocy dzieciom wybitnie zdolnym Fundusz rozpoczął w 1983 roku, ale warto zaznaczyć, że prowadzi on również inne znaczące programy takie, jak poprawa opieki nad noworodkami w Polsce, zwiększenie możliwości leczenia dzieci w stanie zagrożenia życia czy poprawa warunków pobytu dzieci w szpitalach.

Pomoc dzieciom wybitnie uzdolnionym obejmuje wybranych uczniów szkół podstawowych i średnich i polega na przyznaniu im statusu stypendysty Funduszu. Pomoc ta jednak nie ogranicza się tylko do fundowania stypendium, ale obejmuje także:

- *przy uzdolnieniach poznawczych i technicznych: zajęcia na uczelniach, warsztaty badawcze obozy ogólnorozwojowe, umożliwienie i dofinansowanie udziału w obozach językowych i spotkaniach zagranicznych etc.*
- *przy uzdolnieniach muzycznych i baletowych: warsztaty muzyczne, koncerty, dofinansowanie udziału w kursach i konkursach zagranicznych, obozach językowych, pomoc w zakupie instrumentów,*
- *przy uzdolnieniach plastycznych: warsztaty plastyczne, wystawy, konsultacje.*

Kwalifikacja stypendystów przeprowadzana jest w 4-stopniowej procedurze na podstawie prezentowanych wyników w zakresie zainteresowań. Na procedurę tę składają się: opiniowanie wniosków poprzez osoby promujące, typowanie przez zespół specjalistów z danej dziedziny, wybór najlepszych przez Komisję Stypendialną składającą się z przedstawicieli różnych dyscyplin i ostateczna decyzja Zarządu Fundacji. Chciałbym poinformować, że środowisko matematyczne reprezentuje w Zarządzie Fundacji dr hab. Zbigniew Marciniak, który odwiedził nasz Wydział w marcu br. wygłaszając IV Wykład im. Wojtki Pulikowskiego. Obszerną informację o działalności Fundacji na Rzecz Dzieci uzdolnionych wraz z omówieniem sukcesów stypendystów oraz z listą osób, szczególnie znanych czy utytułowanych, które prowadziły zajęcia ze stypendystami, można znaleźć w obszernej ulotce dostarczonej przez Fundusz. Warto przypomnieć, że pan Maciej Radziejewski, obecnie student V roku naszego Wydziału, był stypendystą Funduszu, a w czasie ostatnich kilku warsztatów matematycznych opiekunem i prowadzącym zajęcia.

Teraz może dokładniej i trochę osobiście o zajęciach z matematyki dla stypendystów uzdolnionych matematycznie. Piszący te słowa zetknął się z działalnością Krajowego Funduszu na Rzecz Dzieci poprzez Centrum Analizy Nieliniowej im. Juliusza Schaudera. Matematycy będący członkami Rady Naukowej tego Centrum proszeni byli o zorganizowanie wyżej wymienionych „warsztatów” kolejno w ośrodkach, które reprezentują. Najpierw warsztaty odbyły się kilka razy w Toruniu, później w Krakowie i Łodzi. W zeszłym roku poproszono mnie o organizację zajęć w Gdańsku, a gdy to ze względu na moją tam nieobecność i brak chętnych do prowadzenia wykładów okazało się niemożliwe, zwrócono się do profesora Stanisława Szufli i do mnie z propozycją przeprowadzenia tychże warsztatów

w Poznaniu. Chciałbym podkreślić, że profesor Szufla, choć ze względu na stan zdrowia nie uczestniczył bezpośrednio w warsztatach i ich organizacji, służył mi radą mając podobny punkt widzenia na ogólną koncepcję takich zajęć.

Przygotowując się do organizacji zajęć zdawaliśmy sobie sprawę, że nie mogą się one ograniczać do jednej grupy tematycznej, np. analizy nieliniowej, ze względu na brak osób chętnych podjęcia się tak dużego wysiłku (po kilka godzin dziennie przez trzy dni). Warto wspomnieć, iż w warsztatach poświęconych powiązaniom geometrii, topologii i analizy wzorcowo zorganizowanych we Wrocławiu przez profesora Januszkiewicza i doktora Świątkowskiego zajęcia prowadziło także kilku studentów — byłych stypendystów Fundacji. Na taką kilkuosobową pomoc nie można liczyć na naszym Wydziale, gdzie studiuje tylko jeden stypendysta, choć to właśnie pan Maciej Radziejewski pomagał już wielokrotnie w organizacji warsztatów w innych ośrodkach, a w Poznaniu oprócz zajęcia się techniczną stroną pobytu młodzieży (noclegi, posiłki, czas wolny) miał także referat.

Zgodnie z przyjętą koncepcją zwróciliśmy się na forum Rady Wydziału do wszystkich pracowników, reprezentujących różne specjalności, z prośbą o poprowadzenie zajęć dla młodzieży na wybrany przez siebie temat. Ze względu na różny stopień zaawansowania uczestników, dzielą się oni na dwie grupy zwane umownie „junior” i „senior”, przy czym oczywiście dopuszcza się zajęcia dla wszystkich. Z przyjemnością muszą odnotować dużą życzliwość osób, wymienionych poniżej, a także przychyłność Władz Dziekańskich, szczególnie Pani Dziekan Jaroszewskiej, która nawet zaszczyliła swą obecnością uroczyste otwarcie Warsztatów.

Warsztaty dla młodzieży uzdolnionej organizowane przez Wydział Matematyki i Informatyki UAM odbyły się w dniach od 7 do 9 marca br., a zajęcia prowadzili:

- dr hab. Grzegorz Banaszak — wykład „Ciała cyklotomiczne”,
- prof. Krystyna Bartz — wykład „O chińskim twierdzeniu o resztach w teorii liczb”,
- prof. Paweł Domański — wykład „Jak różniczkować ‘nieróżniczkowalne’ — czyli dystrybucje”,
- Andrzej Dudek — wykład „Wprowadzenie do teorii gier logicznych i matematycznych”,
- dr Tadeusz Fryska — wykład „Co to jest kryptografia”,
- prof. Wacław Marzantowicz — wykład „Punkty krytyczne funkcji gładkich”,
- Maciej Radziejewski — wykład „Wymiar Hausdorffa pewnych fraktali”,
- prof. Andrzej Ruciński — wykłady: 1. „Teoria Ramseya”, 2. „Twierdzenie Halla o małżeństwach”, 3. „Kolorowanie grafów i map”,
- dr Leszek Skrzypczak — wykład „Twierdzenia o rozcinianiu”.

Uroczyste otwarcie Warsztatów odbyło się 7 marca o godzinie 14.30 w sali 318 w obecności Pani Dziekan Magdaleny Jaroszewskiej i Dyrektora Krajowego Funduszu na Rzecz Dzieci pana Ryszarda Rakowskiego. Miłym akcentem był występ szesnastoletniej poznańskiej skrzypaczki, także stypendystki Funduszu.

Zwyczajem organizatorów z Krajowego Funduszu na Rzecz Dzieci jest zapraszanie młodzieży na imprezy kulturalne. Tym razem było to przedstawienie „Tosci” w Operze Poznańskiej, w które obejrzeli wszyscy uczestnicy i kilku z prowadzących zajęcia.

Zajęcia odbywały się według przyjętego harmonogramu i zakończyły się w niedzielę w południe. Tuż po oficjalnym zakończeniu warsztatów korzystając z kilku wolnych minut zapytałem uczestników, który z przedstawionych tematów najbardziej im się podobał. Większość głosów wymieniała teorię grafów, co jeszcze raz świadczy o dużej atrakcyjności tej właśnie tematyki w popularyzacji matematyki na zewnątrz naszego środowiska.

Oto kilka końcowych refleksji i uwag:

1. Wprowadzić wynagrodzenia dla prowadzących wykłady (wtedy mniej osób może mieć więcej zajęć).

2. Zdecentralizować organizację warsztatów w sensie logistycznym porządkując jednocześnie centralnie tematykę: nie wszyscy stypendyści z matematyki muszą jechać do każdego z ośrodków (mogliby przyjeżdżać ci z okolic oraz ci, których interesuje dany temat). Mogłoby to wiązać uczniów z późniejszym miejscem studiów — teraz rządzi przypadek i znajomości pana dyrektora Rakowskiego, a tak decydowałaby pewna długofalowa polityka Zarządu KFnD, a więc także przedstawiciele naszego środowiska. Obecnie, gdy popatrzy się na niektóre (większość) tematy zajęć, to widać, że każdy mówi to, co mu najwygodniej (w Poznaniu też), co czasami jest dobre, a czasami nie. Ale tak będzie zawsze, gdy będzie za darmo.

3. Zmniejszyć grupy uczestników do kilkunastu osób. Mniejsza pompa i zewnętrzny sztafarz, więcej pracy (mniejsze koszty).

Na to wszystko możemy mieć wpływ — jak można zauważyć na ulotce informacyjnej „warsztaty są finansowane przez KBN” .

Jednocześnie, korzystając z okazji serdecznie namawiam do zgłaszania kandydatur znanych sobie wybitnych uczniów (szkół średnich i ostatnich klas szkół podstawowych) bezpośrednio do Zarządu Funduszu, ul. Chełmska 14, 00-791 Warszawa (należy załączyć charakterystykę kandydata).

Prof. dr hab. Wacław Marzantowicz

Opracowanie Informatora: Maciej Kandulski (mkandu@math.amu.edu.pl)

Roman Murawski (rmur@math.amu.edu.pl)

<http://math.amu.edu.pl/~mathem/info/new/welcome.htm>